

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדָּשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

בְּשִׁלַח - יִתְרוֹ

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יִדְוֹץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מִחוּלַק ל- תַתַּק"ס (960) קוֹנְטֵרְסִים

ל"ב כְּרֻכִים שֶׁל ל' חֲלָקִים

כֹּרֶךְ י' - חֲלָק ד'

קוֹנְטֵרְס 274

מוֹפָץ לֵאל מִטְרוֹת רוּחַ כֹּלל - לְקִירוֹב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּסַפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיּוּם כֹּל סֵפֶר הַזֵּהָר בְּדִקּוֹת סְפוּרוֹת

"קוֹדֶשׁא בְּרִין הוּא אֹרִייתָא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא"

יֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תִּשְׁע"א לַפ"ק - בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמוּשׁ תּוֹכֵב"א

**תָּאנָא, כְּתִיב (משלי ו) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם, דְּכָלִּיל נְשִׁית
בְּקִרְטוּפָא כַחְדָּא. וְהָאִי הוּא דְכְתִיב, (שיר
השירים ה) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ.**

**וְתָאנָא בְּצַנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, בְּאָדָם אֲתְכַלִּילוּ כְתָרִין
עֲלָאִין, בְּכָלִל וּבְפָרְט. וּבְאָדָם אֲתְכַלִּילוּ
כְתָרִין תְּפָאִין, בְּפָרְט וּכְלָל. כְּתָרִין עֲלָאִין בְּכָלִל, כְּמָה
דְּאֲתָמַר בְּדִיוקְנָא דְכָל הַנִּי תִיקוּנִין (ס"א דִּיוקְנִין). בְּפָרְט:
בְּאַצְבָּעֵן דִּידוֹן, חֲמִשׁ כְּנָגַד חֲמִשׁ. כְּתָרִין תְּפָאִין,
בְּאַצְבָּעֵין דְּרַגְלִין דְּאִינוּן פָּרְט וּכְלָל. דְּהָא גּוּפָא לָא
אֲתַחֲזִי בַּחֲדֵיהוּ. דְּאִינוּן לְבַר מְגוּפָא. וּבְגִין כֶּךָ לָא הוּוּ
בְּגוּפָא. דְּגוּפָא אֲעֵדִיו מְנַיְהוּ.**

ספר מאורות הזהר

(יד) מסדרי הזהר הוסיפו מאמרים גם מאמוראים

מאמרי ושמות האמוראים הנמצאים בספרי הזהר הקדוש, זה הוא הוספה שהוסיפו
אחר כך מסדרי הזהר הקדוש. וכן הנה בכל ספרי חז"ל הקדמונים, שהמסדרים
אחריהם הוסיפו עליהם מדברי חז"ל אשר ראו ומצאו הדומה לענין. אשר בודאי אלו
מסדרי ספרי הקדש אשר נחתמו אחר הסתלקות מחבריהם, גם כן הנה להם מקדשת
ופתיחת לב מעין הראשונים, ורוח קדשם העליון, הרשה להם להוסיף מחז"ל
האחרונים הדומים וסמוכים להם.

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמר בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג')... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מכדילים בינינו לביניך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת...] [לבנים...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים...] אמן סלה.

אִי הָכִי, מָאִי (זכריה יד) וְעֲמָדוֹ רַגְלָיו בְּיוֹם הַהוּא. אֲלֵא
 רַגְלָיו דְּגוּפָא, מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין (ס"א דְּמָאֲרִין) לְמַעַבְד
 נִוְקָמִין וְאֶקְרוּן בְּעַלְי רַגְלִים. וּמְנַהוֹן תְּקִיפִין. וּמְתַאֲחָדוּן
 מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין דִּי לְתַתָּא, בְּכַתְרִין תְּתַאֲוִין.

תַּתָּאנָא, כָּל אֵינּוֹן תְּקוּנֵי דְלַעֲיָלָא, דְּבְּגוּפָא קְדִישָׁא,
 (בְּדָבָר וְנוֹקְבָא) כְּלָלָא דְאָדָם, אֲתַמְשִׁיךְ דָּא מִן
 דָּא, וּמְתַאֲחָדוּן דָּא בְּדָא, וְאֲשַׁקּוּן דָּא לְדָא. כְּמָה
 דְּאֲתַמְשִׁיךְ דְּמָא בְּקִטְפִין דְּוִרִידִין לְדָא וּלְדָא, לְהִכָּא
 וּלְהִכָּא, מֵאַתָּר דָּא לְאַתָּר אַחְרָא, וְאֵינּוֹן מְשַׁקִּין
 (ס"א קֶסְטִין) דְּגוּפָא (נ"א לְגוּפָא). אֲשַׁקִּיין דָּא לְדָא, מְנַהֲרִין
 דָּא לְדָא. עַד דְּאַנְהִירוּ כְּלָהוּ עַלְמִין, וּמְתַבְּרָכָאן
 בְּגִינִיהוֹן.

ספר מאורות הזהר

טו) חסד לאמים חטאת, ואין לצפות אלא למשיח צדקנו שהוא ויגאלנו
 א. צריכין אנו להאמין באמונה שלמה בביאת משיח צדקנו שהוא יבא ויגאלנו,
 וגם לחכות עליו עד שהוא יבוא ויגאלנו, כמו שכתב הרמב"ם (פרק י"א מהלכות מלכים):
 "וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד
 הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה העידה עליו" כו', עיי"ש. וכל
 שכן שלא לסמוך על חסדי לאמים והבטחתם.

ב. עין ירושלמי פסחים (פ"ח ה"ו) מה שאמר על הבטחתם אשר פיהם דבר שוא
 וימינם זמין שקר.

הָיָה שְׁלֹמֹה, וְאֵנִי אֲדַרְדְּרוּ לְקָרֵב
שְׁלֹמֹה עָלָה. בַּחֵר לָנוּ אֲנָשִׁים -
צַדִּיקִים בְּנֵי צַדִּיקִים, שְׂרָאוּיִים
לְלֶכֶת עִמָּךְ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעַה שֶׁיֵּצֵא
יְהוֹשֻׁעַ נֶעַר, הַתְּעוֹרֵר הַנֶּעַר
שְׁלֹמֹה עָלָה וְהַתְּתַקֵּן בְּכַמָּה תְּקוּנִים,
בְּכַמָּה פְּלִי זֵינן שֶׁהַתְּקִינָה לוֹ אִמּוֹ
לְקָרֵב הָיָה לְנֶקֶם אֶת נֶקֶמַת
הַבְּרִית, וְהֵינּוּ מֵה שְׁפָתוֹב (ויקרא כו)
חָרַב נֶקֶמַת נֶקֶם בְּרִית. וְזֶהוּ סוּד
הַתְּתוּב וַיְחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֶק
וְאֵת עַמּוֹ לְפִי חָרַב. לְפִי חָרַב
וַדְּאִי, וְלֹא לְפִי רַמְחִים וְכִלֵּי זֵינן,
אֶלֶּא בַּחֵרֵב וַדְּאִי הִיא, זו שְׁנִקְרָאת
חָרַב נֶקֶמַת נֶקֶם בְּרִית.

וּמִשָּׁה הַתְּתַקֵּן לְקָרֵב שְׁלֹמֹה עָלָה.
וַיְדִי מִשָּׁה כְּבָדִים, כְּבָדִים מִמֶּשׁ,
נְכָבְדִים, קְדוּשִׁים, שְׁלֹא נִטְמָאוּ
לְעוֹלָמִים. נְכָבְדִים שְׂרָאוּיִים
לְעֹרֵף בְּהֵם קָרֵב שְׁלֹמֹה עָלָה. וַיִּקְחוּ
אֲבָן וַיִּשְׁיִמוּ תַחְתּוּי וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ,
מִשׁוֹם שִׁישׁ יִשְׂרָאֵל שְׂרוּיִים בְּצַעַר,
וַיְהִי עִמָּהֶם בְּצַעַרְסָם.

וְאַהֲרֹן וְחֹזֵר תְּמַכּוּ בְּיָדוֹ מִזֶּה אֶחָד
וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה וְגו'.

מֵה זֶה תְּמַכּוּ בְּיָדוֹ? אֲמוּנָה.
וְאֲמוּנָה, אֲמוּנָה וַדְּאִי? וְכִי עַל שְׂאֵהָרֵן
וְחֹזֵר תְּמַכּוּ אֶת יָדָיו, הֵינּוּ יָדָיו
אֲמוּנָה? אֶלֶּא מִשָּׁה עָשָׂה הַכֹּל
בַּחֵמָה מֵה שֶׁעָשָׂה. אֶהָרֵן וְחֹזֵר
- זֶה מִצְדוֹ וְזֶה מִצְדוֹ, וַיְדִי
בְּאֲמִצַּע, וְלִכְנֵן וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה,
אֲמוּנָה. אֶהָרֵן כְּדִי שִׁיתְעוֹרֵר הַצַּד
שְׁלוֹ, וְחֹזֵר כְּדִי שִׁיתְעוֹרֵר הַצַּד
שְׁלוֹ, וְהֵינּוּ אוֹחֲזִים בְּיָדָיו מִפְּאֵן
וּמִפְּאֵן, שִׁימְצֵא סִינַע שְׁלֹמֹה עָלָה.
וְזֶהוּ כְּאֲשֶׁר יָרִים מִשָּׁה יָדוֹ וְגִבְר
יִשְׂרָאֵל. כְּאֲשֶׁר יָרִים - שְׁנִקְרָף מִיָּן
עַל שְׂמָאל, וְהַתְּתַקֵּן בְּפִרְשֵׁת יָדָיו.
וְגִבְר יִשְׂרָאֵל - יִשְׂרָאֵל שְׁלֹמֹה עָלָה
(תפארת).

יְהוֹשֻׁעַ בַּחֵר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הַלְּחֵם בְּעַמְלֶק,
דִּילָךְ הִיא קָרְבָּא דְלִתְתָא, וְאִנָּא אֲדַרְדְּרוּ לְקָרְבָּא
דְלַעִילָא. בַּחֵר לָנוּ אֲנָשִׁים, זְכָאִין בְּנֵי זְכָאִין,
דִּיתְתַּחֲזוּן לְמַהָךְ עַמָּךְ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעַתָּא דְנִפְיִק יְהוֹשֻׁעַ נֶעַר.
אֲתַעַר נֶעַר דְלַעִילָא, וְאֲתַתְּקֵן בְּכַמָּה
תְּקוּנִין בְּכַמָּה זֵינִין, דְאֲתַקִּינַת לִיה אֲמִיה,
לְקָרְבָּא דָּא, לְנֶקֶמַת נֶקֶם בְּרִית. וְהֵינּוּ
דְכְתִיב, (ויקרא כו) חָרַב נֶקֶמַת נֶקֶם בְּרִית, וְדָא
הוּא רְזָא דְכְתִיב, וַיְחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֶק
וְאֵת עַמּוֹ לְפִי חָרַב. לְפִי חָרַב וַדְּאִי, וְלֹא לְפִי
רוּמְחִין וְזֵינִין, אֶלֶּא בַּחֵרֵב וַדְּאִי הִיא, הִיא
דְאֶקְרִי חָרַב נֶקֶמַת נֶקֶם בְּרִית.

וּמִשָּׁה אֲתַתְּקֵן לְקָרְבָּא דְלַעִילָא, וַיְדִי מִשָּׁה
כְּבָדִים: כְּבָדִים מִמֶּשׁ, יְקִירִין, קְדִישִׁין,
לֹא אֲסַתְּאָבֵן לְעַלְמִין. יְקִירִין דְאֲתַתְּזוּן לְאַגְחָא
כְּהוּ קָרְבָּא דְלַעִילָא. וַיִּקְחוּ אֲבָן וַיִּשְׁיִמוּ תַחְתּוּי
וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיין בְּצַעַרָא,
וַיְהִי עִמָּהוֹן בְּצַעַרִיהוֹן.

וְאַהֲרֹן וְחֹזֵר תְּמַכּוּ בְּיָדוֹ מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד
וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה וְגו', מֵאִי תְּמַכּוּ בְּיָדָיו.
אֲמוּנָה. (אֲמוּנָה, מְהִימְנוּתָא וַדְּאִי) וְכִי עַל דְאֶהָרֵן וְחֹזֵר
תְּמַכּוּ לִידָיו, הוּוּ יָדָיו אֲמוּנָה. אֶלֶּא, מִשָּׁה
כֹּלֵא בַחֵמָתָא עֵבִיד מֵה דְעֵבִיד. אֶהָרֵן וְחֹזֵר,
דָּא מִסְטָרָא דִילִיה, וְדָא מִסְטָרָא דִילִיה, וַיְדִי
בְּאֲמִצַּעִיתָא, וְעַל דָּא וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה,
מְהִימְנוּתָא. אֶהָרֵן בְּגִין דִּיתַעַר סְטָרָא דִילִיה,
וְחֹזֵר בְּגִין דִּיתַעַר סְטָרָא דִילִיה, וְהוּוּ אֲחִידֵן
בְּיָדָיו מִפְּאֵן וּמִפְּאֵן, דְאֲשַׁתְּכָחָא סִינַע
דְלַעִילָא.

וְהִנֵּה כְּאֲשֶׁר יָרִים מִשָּׁה יָדוֹ וְגִבְר יִשְׂרָאֵל. (שמות)
(י) כְּאֲשֶׁר יָרִים: דְזַקְרָף יְמִינָא עַל

שְׂמָאלָא, וְאֲתַפְּוֹן בְּפִרְשֵׁי דִידָיו. וְגִבְר יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְלַעִילָא. וְכְאֲשֶׁר

עמלק - בשעה שישראל למטה
שוככים בתפלגתם, לא יכולים
ידי משה לעמד בזקיפות, וגבר
עמלק. מכאן למדנו, אף על פי
שהכחן פורס את ידי בקרבן
כדי לתקן את עצמו בכל -
ישראל צריכים להמצא עמו
בתפלותיהם.

שנינו, בקרב הזה של עמלק,
נמצאו עליונים ותחתונים, ולכן
ויהי ידיו אמונה, באמונה כראוי.
ויהי ידיו אמונה, ויהיו ידיו היה
צריך להיות! אלא משום שהכל
תלוי בימין פתוח ויהי. וכתוב ידיו
משום שהוא עקר הכל. וכתוב
(שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בפח
'מינך ה' תרעץ אויב.

ויאמר ה' אל משה כתב זאת
זכרון בספר וגו'. בא ראה מה
כתוב למעלה? ויחלש? הושע
את עמלק ואת עמו לפי חרב.
ויחלש? ויהרג היה צריך להיות!
אלא ויחלש כמו שגאמר (ישעיה
יד) חולש על גוים. הושע היה
חולש עליהם, ואותה חרב נקמת
נקם ברית הורגת אותם, שכתוב
לפי חרב, כמו שנתבאר.

כתב זאת זכרון, זאת דוקא.
ושים באזני הושע, שהרי הוא
עתיד להרג מלכים אחרים. פי
מחה אמתה, מחה - למעלה,
אמתה - למטה. זכר - זכרון של
מעלה ומטה.

אמר רבי יצחק, כתוב פי מחה
אמתה, וכתוב (דברים כה) תמחה את
זכר עמלק. אלא, אמר הקדוש
ברוך הוא, אתם מחו את זכרוננו
למטה, ואני אמתה את זכרוננו
למעלה.

אמר רבי יוסי, עמלק הביא
עמו עמים אחרים, וכלם
פחדו לקרב לישראל חוץ
ממנו, ולכן הושע היה חולש
עליהם. רבי ייסא אמר, ויחלש

יניח ידו וגבר עמלק, בשעתא דישראל לתתא,
משתפכין מצלותא, לא יכלין ידי משה
למיקם בזקיפו, וגבר עמלק. מכאן אוליפנא,
אף על גב דכהנא פריש ידיו, בקרבנא, לתקנא
גרמיה בכלא, ישראל בעיין לאשתפחא
בצלותהון, עמיה.

האנא, בקרבא דא דעמלק, אשתכחו עלאין
ותתאין, ועל דא, ויהי ידיו אמונה,
בהימנותא כדקא חזי. ויהי ידיו אמונה. ויהיו
ידיו מיבעי ליה. אלא, בגין דתליא כלא
בימינא, פתיב ויהי. וכתוב ידיו, בגין דהוא
עקרא דכלא. וכתוב, (שמות טו) 'מינך יי' נאדרי
בפח 'מינך יי' תרעץ אויב.

ויאמר יי' אל משה כתב זאת זכרון בספר וגו'.
(שמות יז) תא חזי, מה כתיב לעילא,
ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב.
ויחלוש, ויהרוג מיבעי ליה. אלא, ויחלוש,
פמה דאתמר, (ישעיה יד) חולש על גוים. יהושע
היה חולש עליהו, וההוא חרב נוקמת נקם
ברית קטיל לון, דכתיב לפי חרב פמה
דאתמר.

כתב זאת זכרון, זאת דיקא. ושים באזני
יהושע, דהא הוא זמין לקטלא מלכין
אחרנין. פי מחה אמתה. מחה: לעילא.
אמתה: לתתא. זכר, דויכרבנא דלעילא ותתא.
אמר רבי יצחק, פתיב פי מחה אמתה, וכתוב
(דברים כה) תמחה את זכר עמלק. אלא,
אמר קדשא בריך הוא, אתון מחון דויכרבניה
לתתא, ואנא אמתה דויכרבניה לעילא.

אמר רבי יוסי, עמלק עמין אחרנין אייתי
עמיה, וכלהו דחילו לקרבא בהו
בישראל, בר איהו. ובגין פך, יהושע
היה חולש עליהו. רבי ייסא אמר,

יהושע, ששבר את כחם מלמעלה. ויבן משה מזבח ויקרא שמו ה' נסי. ויבן משה מזבח - כנגד אותו שלמעלה. ויקרא שמו - אותו משה (אותו מזבח) - ה' נסי. מה זה ה' נסי? משום שנגם את נקמת אותו ושם הקדוש של ישראל. ומאותו הזמן נקרא חרב נקמת נקם ברית.

רבי יוסי אמר, ויבן משה מזבח, מזבח לכפר עליהם. ויקרא שמו, של מי? אמר רבי חייא, שמו של אותו מזבח. ה' נסי, כמו שנאמר ושם נסהו. והכל דבר אחד, על שישראל נפרעו והתגלה אותו את ברית הרשם הקדוש. מכאן למדנו, שכיון שבמול בנו של אדם והתגלה בו הרשם הקדוש של הברית, הוא נקרא מזבח לכפר עליו, ומה שמו? ה' נסי.

כמו זה יעקב בנה מזבח, שכתוב (בראשית לג) ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל. למי? לאותו מקום שנקרא מזבח. ומה שמו? אל אלהי ישראל.

אמר רבי יוסי, מה שכתוב (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל וגו', וכי מי יכול לראות את הקדוש ברוך הוא, והרי כתוב (שם לג) כי לא יראני האדם וחי, וכאן אמר ויראו? אלא שהתגלתה עליהם הקשת בגונים מאירים. וכך שנינו, כל מי שמסתכל בקשת, כמי שמסתכל בשכינה, ואסור להסתכל בשכינה.

ועל זה אסור לאדם להסתכל באצבעות הפהנים בשעה שפורשים ידיהם. אסור להסתכל בקשת. איזו קשת? אמר רבי אבא, בקשת סתם. אמר לו, מה זה בקשת סתם? אמר לו, בקשת שלמעלה, ובקשת שלמטה.

ויחלש יהושע, דתבר חילא דלהון מלעילא. ויבן משה מזבח ויקרא שמו יי' נסי. (שמות יז) ויבן משה מזבח, לקבל ההוא דלעילא. ויקרא שמו ההוא משה (גיא דהוא מזבח) יי' נסי. מאי יי' נסי. בגין דאנקים נקמתא דההוא רשימא (ט"ו ד"ט) ע"ב) קדישא דישראל, ומההוא זמנא אתקרי, חרב נקמת נקם ברית.

רבי יוסי אמר, ויבן משה מזבח, מזבח לכפרא עליהו. ויקרא שמו. שמו דמאן. אמר רבי חייא שמייה דמדבחא ההוא. יי' נסי: כמה דאת אמר, ושם נסהו. וכלא מלה חד, על דאתפרעו ישראל, ואתגלייא ההוא את קיימא, רשימא קדישא. מכאן אוליפנא, דכיון דאתגזר בריה דבר נש, ואתגלייא ביה את רשימא קדישא קיימא, ההוא אקרי מזבח לכפרא עליה. ומה שמייה. יי' נסי.

בגוונא דא יעקב, בנה מדבחא, דכתיב, (בראשית לג) ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל. למאן. לההוא אתר דאקרי מזבח. ומאן שמייה. אל אלהי ישראל.

אמר רבי יוסי, מאי דכתיב, (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל וגו'. וכי מאן יכול למחמי ליה לקודשא ברוך הוא, והא כתיב (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי. והכא אמר ויראו אלא דאתגלייא קשת עליהו בגוונין נהירין, והכי תנינן, כל מאן דאסתפל בקשת, כמאן דמסתפל בשכינה, ולאסתפל בשכינתא אסיר.

ועל דא, אסיר ליה לאיניש, לאסתפל באצבעייהו דכהני, בשעתא דפרסי ידיהו. אסור לאסתפל בקשת. מאן קשת. אמר רבי אבא, בקשת סתם אמר ליה מאי בקשת סתם אמר ליה בקשת דלעילא, ובקשת דלתתא.

בְּקִשְׁתָּ דְלַעֲלִיא, בְּגוֹוְנוֹי. דְּכָל מָאן דִּי־סִתְפַל
בְּגוֹוְנוֹי, כְּאִילוּ אִסְתַּפַּל בְּאַתָּר
דְלַעֲלִיא, וְאָסִיר לְאִסְתַּפְּלָא בֵיה, דְּלֹא יַעֲבִיד
קִלְנָא בְשִׁכְיִנְתָּא. קִשְׁתָּ דְלִתְתָּא מָאִי הִיא.
הֵוּוּ אַתְּ קִיִּימָא, דְאַתְרָשִׁים בֵּיה בְּבַר נֶשׁ,
דְּכָל מָאן דִּי־סִתְפַל בֵּיה, עֲבִיד קִלְנָא לַעֲלִיא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי הֲכִי וְהֲכֵתִיב (בראשית כד) שִׁים
נָא יִדְךָ תַּחַת יַרְכֵי, דְהוּוּ אוֹמֵי לִיה בְּהֵאִי
אַת. אָמַר לִיה, אֲנַח לְהוּ לְאַבְהֵן דְעֲלָמָא, דְלִית
אִינוּן כְּשָׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא. וְעוֹד, שִׁים נָא יִדְךָ
תַּחַת יַרְכֵי כְתִיב, וְלֹא כְתִיב רָאָה תַּחַת יַרְכֵי,
בְּגִין כֹּף אָסִיר לְאִסְתַּפְּלָא בְּקִשְׁתָּ סִתְּם, כְּמָה
דְתַגְיִנן.

הָאֵנָּא, וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, דְאַתְגַּלִּיא
קִשְׁתָּ עַל־יִיהוּ, בְּגוֹוְנוֹן שְׁפִירִין נְהִירִין,
מְלַהֲטֵן לְכָל עֵיבַר, מְשַׁמַּע דְכְּתִיב, אֶת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וְלֹא כְתִיב וַיִּרְאוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, נְהוּרָא דְבוּצִינָא דְשְׁכִינְתָּא. וּמָאִי
נִיהוּ. הֵוּוּ דְאַקְרִי נַעַר, דְמְשַׁמַּשׁ לְשְׁכִינְתָּא,
בְּמַקְדָּשָׁא. וּבְגִין כֹּף, אֶת דִּי־יִקָּא.

וְתַחַת רַגְלֵיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת הַסַּפִּיר, דְאַתְרָשִׁים
בֵּיה תַּחוֹת דּוּכְתִיָּה, חַד לְבִינְתָּא מְאִינוּן
לְבִנִין דְהוּוּ בְנִין בְּמַצְרִים, דְתַגְיִנן, אֶתְתָּא חֲדָא
אוֹלִיִּית בְּמַצְרִים, וְהוּוּ אֶתִּין סְרְכֵי פְרַעֲה,
וְעֲאֻלַּת לִיה בְּחַד לְבִינְתָּא, וְאַתָּא פֶּס יִדָּא
וְאַחִיד לִיה, וְאַתְרָשִׁים תַּחוֹת רַגְלֵיו דְשְׁכִינְתָּא,
וְקִיִּימָא קָמִיה, עַד דְאַתּוּקַד בִּי מַקְדָּשָׁא
דְלִתְתָּא, דְכְּתִיב, (איכה ב) וְלֹא זָכַר הַדּוֹם רַגְלָיו.

ר' חֲזִיא אָמַר, לְבַנַּת הַסַּפִּיר: נְהִירוּתָא דְסַפִּיר,
קַלְדִּיטֵי בְּקַנְדִּיטֵי גְלִיפִין עֲלֵאִין דְלַעֲלִיא,
דְמַתְלַהֲטָא לְשַׁבְעִין וְתָרִין עֲבָרֵי, הֲדָא הוּוּ
דְכְּתִיב, (ישעיה נד) וַיִּסְדְּתֶיךָ בַּסַּפִּירִים. (שמות כד)
וּכְעֲצֹם הַשָּׁמַיִם. מָאִי עֲצֹם הַשָּׁמַיִם. אָמַר רַבִּי

בְּקִשְׁתָּ שְׁלַמְעֵלָה, בְּגוֹוְנִיהּ. שְׁכַל
מִי שְׁמִסְתַּפַּל בְּגוֹוְנִיהּ, כְּאִלוּ
מִסְתַּפַּל בְּמַקּוֹם עֲלִיוֹן, וְאָסִיר
לְהִסְתַּפַּל בּוּ, שְׁלֹא יַעֲשֵׂה קִלְוֹן
בְּשִׁכְיִנְהּ. קִשְׁתָּ שְׁלַמְטָה מְהִי?
אוֹתוּ אוֹת הַבְּרִית שְׁנָרְשֵׁם בְּאָדָם,
שֶׁל מִי שְׁמִסְתַּפַּל בּוּ, עוֹשֵׂה קִלְוֹן
לְמַעֲלָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֹּף, הֲרִי כְּתוּב
(בראשית כד) שִׁים נָא יִדְךָ תַּחַת יַרְכֵי,
שְׁהִיה מְשַׁבִּיעַ אוֹתוּ בְּאוֹת הַהֵדָּה.
אָמַר לוּ, הֲנַח לְאַבוֹת הָעוֹלָם,
שְׂאִינִם כְּשָׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. וְעוֹד,
שִׁים נָא יִדְךָ תַּחַת יַרְכֵי כְּתוּב, וְלֹא
כְּתוּב רָאָה תַּחַת יַרְכֵי. לָכֵן אָסִיר
לְהִסְתַּפַּל בְּקִשְׁתָּ סִתְּם, כְּמוֹ
שְׁשַׁנְיָנוּ.

דְּמַרְנֵנוּ, וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
שְׁהִתְגַּלְתָּה עֲלֵיהֶם הַקִּשְׁתָּ בְּגוֹוְנִים
הַיְפִים מְאִירִים, לוֹהֲטִים לְכָל
עֵבַר, מְשַׁמַּע שְׁכְּתוּב וַיִּרְאוּ אֶת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא כְּתוּב וַיִּרְאוּ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוּר
הַמְּנוּרָה שֶׁל הַשְּׁכִינָה, וּמָה הוּוּ?
אוֹתוּ שְׁנַקְרָא נַעַר, שְׁמְשַׁמַּשׁ אֶת
הַשְּׁכִינָה בְּמַקְדָּשׁ, וְלָכֵן "אֶת"
דְּיִקָּא.

וְתַחַת רַגְלֵיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת
הַסַּפִּיר, שְׁנָרְשֵׁם בּוּ תַּחַת מְקוֹמוֹ
לְבִנָּה אַחַת מְאוֹתָם לְבָנִים שְׁהִי
בוֹנִים בְּמַצְרִים, שְׁשַׁנְיָנוּ, אִשָּׁה
אַחַת הוֹלִידָה בְּמַצְרִים, וְהִי בְּאִים
שָׂרִי פְרַעֲה, וְהַכְּנִיסָה אוֹתוֹ בְּלְבִנָּה
אַחַת, וּבָא פֶּס יִד וְאַחַז אוֹתוֹ,
וּנְרָשֵׁם תַּחַת רַגְלֵי הַשְּׁכִינָה, וְעוֹמֵד
לְפָנָיו, עַד שְׁנַשְׂרַף בֵּית הַמַּקְדָּשׁ
שְׁלַמְטָה, שְׁכְּתוּב (איכה ב) וְלֹא זָכַר
הַדּוֹם רַגְלָיו.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, לְבַנַּת הַסַּפִּיר -
אוּר הַסַּפִּיר, מִפְּתוּחוֹת יַיִן הַרְקַח
חַקוּקִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל מַעֲלָה
שְׁלוֹהֲטִים לְשַׁבְעִים וּשְׁנַיִם
עֲבָרִים, זֶהוּ שְׁכְּתוּב (ישעיה נד)
וַיִּסְדְּתֶיךָ בַּסַּפִּירִים. וּכְעֲצֹם

אבא, מה עצם השמים, גליפא בשבעין ותריין
ענפין, פרחין מלהטן בכל עיבר. אוף הכא,
חיזו דההוא עצם השמים כחיזו שמיא ממש.
רבי יהודה אמר, כלא אתרשים בההוא נהירו,
דחיזו דמתגלפא מסטרא דשכינתא.

אמר רבי חזקיה, אי הכי, והא שתין אינון,
בסחרניה דשכינתא, דכתיב, (שיר השירים ג)
ששים גבורים סביב לה. אמר ליה הכי הוא
ודאי. אלא אינון שתין, אתנהירו בתריסר
תחומין, ולא אעדיאו מסחרנותהא לעלמין.
דתגינן, תריסר תחומין, גליפין עלאין,
במתקלא סליקו, באילנא קדישא רבא ותקיף.
וכלהו נהירין במטרוניתא, פד אתחברת
במלפא. ודא הוא עצם השמים, עצם השמים
ממש. וכל אינון נהירין שבילין, מנהרין ביה,
בנהירו דמטרוניתא.

והאנא, נהירו דאלין שתין, דסחרנהא,
רשימין ביה בההוא נע"ר, וקריןן
להו שתין פולסי דנורא, דאתלבש בהו מסטר
דשכינתא, מתלהטן בדינא, הדא הוא דכתיב
(דף ס"ו ע"א) ששים גבורים סביב לה.

האנא, ויבן משה מזבח כמה דאמינא. ויקרא
שמו ה' נסי. ה' נסי ממש. אמאי בגין
דעמלק נטל כל אינון דהוו גזירין, ולא
אתפרעו, וגזר לון ושדי להו לעילא, ואמר
טול מה דאתרעית ביה. ביה שעטא מה פתיב.
ויאמר כי יד על פס יה מלחמה לה' בעמלק
מדור דר. מדור דר חסרין, מדיורין דלעילא,
ומדיורין דלתתא.

אמר רבי יהודה, בכל דרא ודרא, בכל דרין
דאתיין לעלמא, לית לף דר דלית בהו
מההוא זרעא בישא, וקודשא בריך הוא אגח
בהו קרבא. ר' יצחק אמר (מדריחא דלתתא לדירא

השמים, מה זה פצצם השמים?
אמר רבי אבא, מה (שמות כד) עצם
השמים חקוק בשבעים ושנים
ענפים פורחים לוחטים לכל עבר,
אף כאן המראה של אותו עצם
השמים כמראה השמים ממש.
רבי יהודה אמר, הכל נרשם
באותו האור של מראה שחזקק
מצד השכינה.

אמר רבי חזקיה, אם כן, והרי
הם ששים סביב השכינה, שכתוב
(שיר ג) ששים גבורים סביב לה.
אמר לו, כן הוא ודאי, אלא אותם
ששים מאירים בשנים עשר
תחומים, ולא זזים מסביבה
לעולמים. ששנינו, שנים עשר
תחומים חקוקים עליונים עליו
במשקל, בעץ קדוש גדול וחזק,
וכלם מאירים בגבירה,
כשמתחברת בגוף. וזהו עצם
השמים, עצם השמים ממש. וכל
אותם השבילים המאירים,
מאירים בו באור הגבירה.

ושנינו, האור של הששים הללו
שסביבה, רשומים בו באותו
נע"ר, וקוראים להם ששים מכות
אש, שמתלבש בהם מצד
השכינה, לוחטים בדין. וזהו
שכתוב ששים גבורים סביב לה.
שנינו, ויבן משה מזבח, כמו
שאמרנו. ויקרא שמו ה' נסי, ה'
נסי ממש. למה? משום שעמלק
לקח כל אותם מהולים שלא
נפרעו, ומל אותם וזרק אותם
למעלה, ואמר: טל מה שרצית
בו. באותה שעה מה פתוב?
ויאמר כי יד על פס יה מלחמה
לה' בעמלק מדור דר. מדור דר
חסרים, מהדירים של מעלה
ומהדירים של מטה.

אמר רבי יהודה, בכל דור ודור,
בכל הדורות שבאים לעולם, אין
לף דור שאין בו מאותו זרע רע,
והקדוש ברוך הוא עורך בהם

קרב. רבי יצחק אמר (מהרי"ר שלמטה לדיור שלמעלה), וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ וגו'. מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא. באותו זמן כתוב, בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּיָהּ.

פְּרִישַׁת יִתְרוֹ

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיוּ מִדְּבַר מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְרַב־חֲזִקְיָהוּ (רבי אלעזר) פֶּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) וַיֵּשֶׁא אֶהְרֹן אֶת יָדוֹ. כְּתוּב יְדוֹ אַחַת, מִשּׁוֹם שֶׁצָּרִיף לְהָרִים יְמִין עַל שְׂמָאל, וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ הַסּוּד.

מִצְאֵנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּירָם יְדוֹ לְמַעְלָה, וְהֵם אֵינָן בְּתַפְלוּת וּבְקִשּׁוֹת, זֶהוּ אָדָם שֶׁמִּתְקַלֵּל מֵעֲשָׂרָה שְׁלִיטִים מְמַנִּים, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הֵיוּ בְּעִיר אֵלֹהִים עֲשָׂרָה שְׂמֻנִים עַל פְּרִישַׁת הַיָּדִים לְמַעְלָה לְטַל אוֹתָהּ תְּפִלָּה אוֹתָהּ בְּרַכָּה, וְנוֹתְנִים בָּהּ כַּח לְהַתְּכַבֵּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וּמִתְבַּרֵּךְ מִלְמַטָּה. כִּינּוּ שֶׁמִּלְמַטָּה מִתְבַּרֵּךְ מֵאוֹתָהּ פְּרִישַׁת הַיָּדִים לְמַעְלָה, אִזּוֹ מִתְבַּרֵּךְ מִלְמַעְלָה, וּמִתְכַבֵּד מִכָּל הַצְּדִדִים.

וְאֵלֹו עֲשָׂרַת הַמְּמַנִּים מְזַמְּנִים לְטַל מֵאוֹתָן בְּרִכּוֹת שֶׁלְמַעְלָה, וְלְהוֹרִיק לְמַטָּה, וְלְבַרֵּךְ אֶת אוֹתוֹ שֶׁמְבַרֵּךְ אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב (במדבר ו) וְאֵנִי אֲבָרְכֶם.

וְכֵן יִשְׁמַר הָאָדָם בְּשַׁעַת שְׁמִירָם יְדֵיו לְמַעְלָה לְהִיּוֹת בְּתַפְלָה אוֹ בְּבְרִכּוֹת אוֹ בְּבִקְשָׁה, וְלֹא יָרִים יְדָיו לְחִנָּם, מִשּׁוֹם שֶׁעֲשָׂרָה הַלְלוּ מְזַמְּנִים וּמִתְעוֹרְרִים אֵל אוֹתָהּ פְּרִישַׁת יָדָם. וְאִם זֶה לְחִנָּם, אוֹתָם הָעֲשָׂרָה מְקַלְלִים אוֹתוֹ בְּמֵאֵתִים אֲרַבְעִים וּשְׁמוֹנָה

דְּלַעֲלָא) וְעַלֵּיהוּ כְּתִיב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ וגו'. מן הארץ: בעלמא דין, ובעלמא דאתי. ביה זמנא כתיב, ברכי נפשי את ה' הללויה.

(דף ס"ז ע"א)

פְּרִישַׁת יִתְרוֹ

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיוּ מִדְּבַר מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה. (שמות יח) רבי חזקיה (נ"א ר' אלעזר) פֶּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) וַיֵּשֶׁא אֶהְרֹן אֶת יָדוֹ. כְּתִיב יְדוֹ חַד, בְּגִין דְּבַעֲי לְאַרְמָא יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא, וְהָא אוֹקִימָנָא רְזָא.

אֲשַׁבְּחָנָא בְּסִפְרָא דְשְׁלֹמֹה מִלְכָּא, דְּכָל מָאן דְּאָרִים יְדוֹי לְעֵילָא, וְלֹא אוֹיְנוֹן בְּצִלוֹתֵינוּ וּבַעוֹתֵינוּ, הָאִי אִיהוּ בַר נֶשׁ, דְּאִתְלַטְיָא מֵעֲשָׂרָה שׁוּלְטָנִין מְמַנָּן. וְאִינוֹן (קהלת ז) עֲשָׂרָה שְׁלִיטִין אֲשֶׁר הֵיוּ בְּעִיר אֵלִין אוֹיְנוֹן עֲשָׂרָה דִּי מְמַנָּן עַל פְּרִישׁוֹ דִּידִין לְעֵילָא לְנִטְלָא הֵהוּא צְלוֹתָא, אוֹ הֵהוּא בְּרַכְתָּא, וְיִהְיִי בִּיה חֵילָא, לְאַתְיַקְרָא שְׂמָא קְדִישָׁא, וְאַתְבַּרֵּךְ מִתְתָּא. כִּינּוּ דְמִתְתָּא אֲתַבַּרֵּךְ, מֵהֵהוּא פְּרִישׁוֹ דִּידִין לְעֵילָא, כִּינּוּ אֲתַבַּרְכָּא מֵעֵילָא, וְאַתְיַקְר מִכָּל סְטְרִין.

וְאֵלִין עֲשָׂרָה מְמַנָּן, זְמִינִין לְנִטְלָא מֵאִינוֹן בְּרַפָּאן דְּלַעֲלָא, וְלְאַרְקָא לְתַתָּא, וְלְבְּרַכָּא לְהֵהוּא דְמִבְּרַךְ לִיה, דְּכְתִיב, (במדבר ו) וְאֵנִי אֲבָרְכֶם.

בְּגִין כֵּן, יִסְתַּמַּר בַּר נֶשׁ, בְּשַׁעֲתָא דִּירִים יְדוֹי לְעֵילָא, לְמַהוּי בְּצִלוֹ, אוֹ בְּבְרַפָּאן אוֹ

בְּבַעוֹתָא, וְלֹא יָרִים יְדוֹי לְמַגְנָא, בְּגִין דְּאֵלִין עֲשָׂרָה אוֹיְנוֹן זְמִינִין, וּמִתְעַרְיִן לְגַבֵּי הֵהוּא פְּרִישׁוֹ דִּידִין, וְאִי הוּא לְמַגְנָא, אוֹיְנוֹן עֲשָׂרָה לְטִינִין לִיה, בְּמֵאֵתָן

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוזרה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול הנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבַיּוֹמִיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי כְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיְשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֵׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וַיְרַחֵם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יְרַחֵם עָלֵינוּ. וַיְחוּם וַיַּחְמוֹל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כַּנְּפוּי וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדֵנּוּ יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֵה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שִׁקֵּר הַחֵן וְהַבֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וַיְרַחֵם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְּלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וְיַחְמוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֵה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשון עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשון עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

”בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר
”פקון ביה מן גלותא ברחמי”

”הדיה בינום ההוא יתקע ב
”שופר גדול”